

Täysistunto

Keskiviikko 29.4.2026 klo 14.02

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähkömarkkinalain 65 b §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 61/2026 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia, ja jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun asti, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Keskustelu alkaa. Ministeri Multala, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.30 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys koskee sähkömarkkinalain 65 b §:n muuttamista. Pykälässä säädetään markkinapohjaisesta loppukäyttäjän kuormanohjauksesta sähkön jakeluverkossa, ja se mahdollistaa siirtymisen jakeluverkon haltijan toteuttamasta kuormanohjauksesta markkinapohjaiseen kuormanohjaukseen.

Kyseininen säännös lisättiin sähkömarkkinalakiin vuonna 2025, ja sen oli tarkoitus tulla voimaan 1. syyskuuta 2026. Valtioneuvoston asetuksella oli tarkoitus täsmentää markkinapohjaisen kuormanohjauksen teknisiä seikkoja, kuten kuormanohjausrajapinnan toiminnallisuutta ja toteutustapaa. Asetuksen valmistelu ja sen myötä teknisten seikkojen täsmentäminen on kuitenkin viivästynyt. Tämä puolestaan on vaikeuttanut toimialan mahdollisuuksia ryhtyä pykälän täysimääräisen soveltamisen edellyttämiin toimenpiteisiin nykyisessä säädettyssä aikataulussa.

Arvoisa puhemies! Markkinapohjainen kuormanohjaus on ennen kaikkea sähkön loppukäyttäjän näkökulmasta merkittävä uudistus. Se lisää kotitalouksien ja muiden sähkönkäyttäjien valinnanvapautta ja vaikutusmahdollisuuksia omaan sähkönkulutukseensa ja sähkölaskuunsa. Loppukäyttäjä voi itse päättää, ohjataanko hänen kuormiaan lainkaan, ja jos ohjataan, niin miten ja kenen toimesta.

Markkinaehtoiset ohjausvaihtoehdot parantavat asiakkaiden mahdollisuuksia valita omiin tarpeisiinsa sopiva kulutusjoustopalvelu ja hyödyntää markkinoilla tarjolla olevia joustopalveluja esimerkiksi hinnan, palvelun sisällön tai automatisaation asteen perusteella. Tämä vahvistaa kuluttajien asemaa sähkömarkkinoilla ja kannustaa palveluntarjoajia kehittämään asiakaslähtöisiä ratkaisuja.

Markkinapohjaisella kuormanohjauksella ei ole arvioitu olevan suoria vaikutuksia sähköntuotajiin. Laajemmassa mittakaavassa kulutusjouston lisääntyminen voi kuitenkin vähentää säädettyä tuotannon tarvetta, helpottaa tehotasapainon hallintaa ja tasoittaa säh-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

kön hintavaihtelua. Näillä vaikutuksilla on pitkän aikavälin myönteisiä heijastusvaikutuksia myös kuluttajille vakaampien hintojen ja paremman toimitusvarmuuden muodossa.

Arvoisa puhemies! Esitetään, että sähkömarkkinalain 65 b §:ää muutetaan siten, että mahdollistetaan markkinapohjaisen kuormanohjausrajapinnan porrastettu käyttöönotto. Muutos mahdollistaa jakeluverkon haltijoille, sähkönmyyjille ja muille markkinatoimijoille paremmat edellytykset toteuttaa tarvittavat merkittävät tietojärjestelmä- ja prosessimuutokset sekä varmistaa ratkaisujen asianmukainen testaaminen ja sertifiointi. Esitetty muutos mahdollistaa kuormanohjausrajapinnan käyttöönoton 1. syyskuuta lähtien, kuitenkin siten, että käyttöönotto on mahdollistettava viimeistään 1. kesäkuuta 2027 mennessä.

Esitetty muutos porrastetusta käyttöönotosta mahdollistaa kuormanohjausrajapinnan käyttöönoton edellyttämien teknisten ja toiminnallisten toimenpiteiden toteuttamisen hallitusti ja johdonmukaisesti sekä vähentää käyttöönottoon liittyvää kohtuutonta aikataulupainetta. Porrastettu käyttöönotto mahdollistaa samalla sen, että rajapinta voidaan ottaa käyttöön toimijalle sopivana ajankohtana. Toimijat, joilla on valmiudet ottaa käyttöön markkinapohjainen kuormanohjaus jo ennen 1. kesäkuuta 2027, voivat näin tehdä 1. syyskuuta 2026 lähtien.

Hallituksen esitys on käytännössä tekninen muutos ja koskee pykälän voimaantuloa, ei sen asiallista sisältöä. Lähtökohtaisesti tällaisia muutoksia pyritään välttämään, mutta tällä halutaan mahdollistaa sujuva toimeenpano.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1. syyskuuta 2026. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitos ministerille esittelystä. — Sitten mennään puhujalistaan. — Edustaja Lyly.

18.33 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Aina kun sähköstä puhutaan, täytyy olla paikalla.

Ensinnäkin tämä kuormanohjaus on ihan ymmärrettävä asia, ja säädön tarvetta sähköverkossa saadaan ehkä vähennettyä, kun sitä käytetään. Ainut huolenaihe minulla tässä on se, että kun markkinatoimijat näitä eri tuotteita myyvät, niin tietääkö ostaja — kun meillä on erilaisia sähkönkäyttäjiiä — aina sen, missä kohtaa sitä säätää tehdään ja missä sitä tehoa rajoitetaan, eli että tämä asia tulisi hyvin varmistettua aina, kun näitä asioita tehdään.

Joustava käyttöönotto on varmasti tässä tarpeen, koska nämä tekniset kehitykset ja muut vaativat aikaa.

Tällä on sinänsä oikea tavoite, mutta minua itseäni pohdituttaa koko ajan se, että kun tätä kuormanohjausta tehdään ulkopuolelta, niin tietääkö toimija aina omalta kohdaltaan sen, että näin voi käydä. Yleensä siellä varmasti on sähkölämmitystä ja vastaavia, joita ohjataan eniten, koska ne ovat niitä, jotka eniten siellä kulutusta aiheuttavat kylminä aikoina. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vestman.

18.35 Heikki Vestman kok: Arvoisa puhemies! Kuten edellä kuultiin ministerin esittelypuheenvuorosta ja edustaja Lylyn puheenvuorosta, tässä käsillä on tällainen tekninen muutos. Asia on sinänsä hyvin tärkeä suomalaisen sähkönkäyttäjän kannalta, eli tällainen markkinaehtoinen kulutusjoustopalvelu siis antaa sähkönkäyttäjälle mahdollisuuden alentaa sähkölaskuaan — siitä käytännössä on kysymys. Tämä muutos parantaa niitä edelly-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

tyksiä myös sitä kautta, että kysynnän kasvu kulutusjoustopalveluille loisi myös uutta tarjontaa ja alentaisi näiden palvelujen hintaa.

Minusta on erittäin tärkeää huolehtia siitä, että tämän kulutusjoustopalvelun käyttäminen oman sähkölaskun alentamiseksi olisi suomalaiselle sähkönkäyttäjälle, omakotiasujalle, mahdollisimman helppoa, ja sen pitäisi olla tämän sääntelyn pyrkimys ja tarkoitus. Kannan huolta siis siitä, että esimerkiksi nämä automaatiolaitteet, joita ihmiset voivat koteihinsa asentaa, ovat edelleen paitsi hyvin kalliita niin myöskin monelle hankalia käyttää. Tähän meidän pitäisi pyrkiä, että markkinan kautta ja verkkoyhtiön kautta annettavat edellytykset olisivat sellaisia, että mahdollisimman moni suomalainen niihin voisi tarttua.

No, tällainen kulutuksen joustamiseen perustuva markkina ei tietenkään poista tarvetta sille, että Suomessa pitää huolehtia siitä, että myös sähköntuotantoa on joka hetki. Meidän markkina ei voi rakentua sen varaan, että kyllä ne kuluttajat joustavat. Pidän hyvin tärkeänä sitä, että uusia säättövoimainvestointeja edistetään ja lisäksi hallitus vie eteenpäin sellaisia toimia, joilla sitten tätä joustavaa tuotantoa ja sääätävää tuotantoa saadaan lisättyä Suomen sähköjärjestelmään. [Lauri Lyly: Juuri näin!] — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.